

Παναγιώτης Κανελλόπουλος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

**Η
ΛΥΤΡΩΜΕΝΗ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΟΪ ΠΟΥ
ΧΑΘΗΚΕ**

(Η ιστορία μιᾶς πίστεως)

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Παναγιώτης Κανελλόπουλος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

**Η
ΛΥΤΡΩΜΕΝΗ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΟΪ ΠΟΥ
ΧΑΘΗΚΕ**

(Ἡ ἱστορία μιᾶς πίστεως)

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

**ΠΟΥΘΕ ΞΕΚΙΝΗΣΕ Η ΖΩΗ Κ' ΗΡΘΕ ΩΣ ΕΛΩ
ΠΟΥ ΖΟΥΜΕ;**

**ΜΗΝ ΕΙΝΕ ΑΛΛΟΥ Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΗΣ Κ' ΟΧΙ
ΣΤΟ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΤΗ ΖΗ;**

**ΞΕΝΗΤΕΜΜΕΝΗ ΕΙΝΕ Η ΖΩΗ — ΜΑ ΑΠ' ΟΣΟΥΣ
ΤΗΝ ΕΖΗΣΑΝ —:**

**ΠΟΙΟΣ ΕΝΟΙΩΣΕ ΤΗ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΒΟΗΘΗΣΕ ΣΤΗ ΠΑΛΙΝΟΣΤΗΣΗ;**

Τὰ πρῶτα τρία κεφάλαια δὲν εἶνε παρὰ μόνο εἰσαγωγὴ — ἅς ποῦμε: καὶτι σᾶν σκηνοθεσία.

Τὰ τρία ἐπόμενα εἶνε ἡ διάβασις — μιὰ διάβασις ἐπίπονη πρὸς τὸ ἕβδομο ποῦ ἐκεῖθε ἀρχίζει πιά ἡ ἐκπλήρωσις.

Ἔτσι ζητάω νὰ μὲ διαβάσουν ὅσοι μὲ διαβάσουνε.

Γιὰ ὄσους ἡ σκηνοθεσία εἶνε περιττὴ (ὅπως θᾶητανε γιὰ μένα), ἅς τὴ παραλείψουν κι' ἅς ἀρχίσουν ἀπ' τὸ τέταρτο κεφάλαιο. Γιὰ ὄσους ἡ διάβασις εἶνε περιττὴ (ὅπως ἐπίσης θᾶητανε γιὰ μένα) ἅς ἀρχίσουν ἀπὸ τὸ ἕβδομο. Γιατὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀρχίζω ἐγώ.

(Γιὰ ὄσους τέλος περιττὴ εἶνε κ' ἡ ἐκπλήρωσις — ἵς αὐτοὺς μιλάω μονάχα σὲ παρένθεση — ἅς μὲ παραλείψουνε δλόκληρο γιατί θὰ κουραζώμουνα στὴ σκέψη ὅτι μπορῶ καὶ τοὺς ἀπασχολῶ μαζί μου.)

Α. Κεφάλαιο.

I

„Πατέρα! . . . τρέξε, πατέρα, για να ιδής πώς τὸν τραβᾶνε τὰ σκυλιά!“

Ἡ Ἀγνή ἦταν ἀδερφή του κ' ἐκεῖνος τὴν ἐλάτρευε γιατί ἦταν ἡ μονάκριβή του.

„Πατέρα! κύτταξε — τὸν σέρονουνε!“

Ὁ πατέρας τρέχει στὸ παράθυρο — Ἐνας πυροβολισμὸς ἀκούγεται ἄξαφνα. Ὁ πατέρας καὶ τὸ κορίτσι κνττάζονται στὰ μάτια. Κανεὶς τους δὲ μιλάει. Ὁχοροὶ σὰν πεθαμένοι. Ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ πατέρα πέφτει ἓνα πιστόλι.

Σὲ λίγο χτυπάει ἡ πόρτα. Πατέρας καὶ κορίτσι ἀγκαλιασμένοι σφίγγονται σὲ μιὰ γωνία. Σὲ λίγο ἡ πόρτα εἶνε σπασμένη. Ὁ πατέρας κρύβει τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια τῆς Ἀγνῆς.

„Πατέρα! σὲ ζητᾶνε — Πατέρα, δὲν ἀκοῦς;“

Δυὸ ἄντρες μὲ χρυσὰ κουμπιὰ σηκώνουν τὰ πατέρα. Ἐνας ἄλλος σκύβει καὶ παίρνει τὸ πιστόλι. Ἐνας τέταρτος στέκεται στὴ πόρτα καὶ σπρώχνει τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὰ ἔξω.

Σὲ λίγο τὸ δωμάτιο ἦταν ἀδειανὸ. Τὸ κορίτσι μόνο βρίσκεται στὸ πάτωμα λιπόθυμο.

Εἶχε σκοτεινιάσει πιά ὅταν ἄξαφνα ἡ φωνὴ τῆς Ἀγνῆς:
 „Πατέρα! πατέρα!“ — ξύπνησε μιὰ παράξενη ἠχώ
 μέσ' οσὴ νύχτα.

Τὴ νύχτα φριχτή! Δίγοι περνᾶνε τέτοιες νύχτες στὴ
 ζωὴ τους κ' οἱ πιδὸ πολλοὶ ζητᾶνε ἀπ' τὸ Θεὸ νὰ τὶς ξε-
 χάσουν. Ὁ Θεὸς χαρίζει εὐκόλα τὴ λησμονιὰ γιατί οἱ ἄν-
 θρωποὶ ἐκβιάζουν τὴ συνδρομὴ του.

Ἡ Ἀγνή σηκώθηκε μὲ κόπο κι' ἄναψε μιὰ λάμπα ποῦ
 μόλις φώτιζε. Κύτταξε γύρω της μὲ μιὰ παράξενη θαμπὴ
 ματιά. Στὴ πόρτα ποῦ τὴν εἶχε σπάσει ὁ Νόμος ἔμεινε
 ἡ ματιά της καρφωμένη.

Καὶ τῆς θύμησε ἡ σπασμένη πόρτα — μὰ τίποτα
 ὠρισμένο. Δὲν εἶχε χάσει τὸ μνημονικὸ της — παιδιὰ δὲ
 χάνουν τὸ μνημονικὸ — μὰ εἶχε χάσει τὴ θέληση ποῦ εἶνε
 ἀπαραίτητη γιὰ νὰ πιστέψη κανεὶς μερικὲς πραγματικότητες
 τόσο παράξενες καὶ δυσανάλογες στὴν ἀντοχὴ ποῦ μᾶς εἶνε
 δοσμένη ἀπέναντί τους. Δὲ πίστευε ἡ Ἀγνή τὰ μάτια της,
 γιατί τὰ μάτια της εἶχαν ἰδῆ πολλὰ φορὲς ὄνειρα καὶ
 δὲ μπορούσαν νὰ τὰ ξεχωρίσῃ ἀπ' τὴ πραγματικότητα.

Τὸ χάραμμα ἤρθε ἀπότομο καὶ βροῆκε τὴν Ἀγνή γο-
 νατισμένη ἔμπρὸς στὸ εἰκόμισμα τῆς Παναγίας.

Εἶχαν χτυπήσει ἑπτὰ ὅταν ἕνας ἄνθρωπος κουρελιασ-
 μένος καὶ βρωμερὸς ἔμπηκε ἀπ' τὴ σπασμένη πόρτα καὶ
 προχώρησε δισταχτικὰ μέσ' στὸ δωμάτιο. Δίχως νὰ γίνῃ
 ἀντιληπτὸς ἀφῆκε ἕνα κλεισμένο γράμμα ἀπάνου στὸ στρω-
 μένο καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη ἀπείραγο κρεββάτι κι' ἀφοῦ στα-
 μάτησε γιὰ λίγο πλησίασε τὴν Ἀγνή. Ἐκείνη ἀνασηκώθηκε
 καὶ τὸν ἐκύτταξε παράξενα. Ὁ ἄνθρωπος τὴ χαϊδεύε
 ἀλαφρὰ στὰ μαλλιά κ' ἐγύρισε νὰ φύγῃ.

„Γιατὶ δακρῦζεις;“ τοῦ φωνάζει ἡ Ἀγνή.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀπάντησε.

„Πές μου, γιατί δακρύνεις; — Θέλω να μάθω τὸ μουσικό σου!“

Ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ἦταν ὁ Πέτρος τῆς γειτωνειᾶς, ξεροκατάπιε καὶ προσπάθησε νὰ χαμογελάσει.

„Θέλεις, Ἀγνή, νὰ σοῦ κρατήσω λίγη συντροφιά;“

Ὁ Πέτρος κάθισε ἔς ἓνα σκαμνί, ἐνῶ ἡ Ἀγνή προχώρησε πρὸς τὸ παράθυρο.

„Κύτταξε, Πέτρο, κύτταξε τὴν κόσμος ποῦ εἶνε ἀπ’ ἔξω μαζεμμένος!“

„Δὲν εἶνε, Ἀγνή, κανένας! Εἶνε πρωτὶ ἀκόμα, πολὺ πρωτὶ κι’ ὅσοι περνᾶνε τρέχουν βιαστικοὶ καὶ πᾶνε στὴ δουλειά τους!“

Μιὰ μακρονῆ σιωπὴ ἀπλώθηκε μέσ’ στὸ δωμάτιο. Ὁ Πέτρος ἔπαιξε μὲ τὰ οἰκτιρῶνά του. Ἡ Ἀγνή ἐκύτταζε τὸν ἥλιο ποῦ ἦταν ἀκόμα κόκκινος.

„Πές μου, Ἀγνή: δὲν ἐκοιμήθηκες τὴ νύχτα;“

„Πότε ἦταν νύχτα, Πέτρο;“

Κι’ ὁ Πέτρος μὲ ἀμηχανία:

„Σήμερα . . . Χιτὲς . . . Χιτὲς ὡς τὰ Σήμερα!“

„Δὲ ξέρω! Γιὰ μένα κάποτε ἦταν Χιτὲς . . . μὰ Σήμερα . . . δὲ ξέρω ἂν φτάσαμε στὸ Σήμερα!“

„Φώτισε, Ἀγνή . . . Δὲ βλέπεις ἔξω; . . . κόκκινος εἶνε ὁ ἥλιος . . . Αὐτὸ σημαίνει χάραγμα!“

Κ’ ἔτσι σωπάσανε. Καὶ δὲ μιλήσαν πιά. Σὲ λίγο ὁ Πέτρος ἐσηκώθηκε. Τὴν κύτταξε καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴ πόρτα τῆ σπασμένη.

Ἡ Ἀγνή, ἀφοῦ τὸν παρακολούθησε γιὰ λίγο ἀπ’ τὸ παράθυρο, στράφηκε πρὸς τὸ κρεβάτι. Ἦταν ἡ πρωϊνὴ τῆς ἀπασχόλησιν νὰ τὸ βάζη σὲ τάξη. Μὰ τὴ νύχτα ἐκείνη

τὸ κρεββάτι εἶχε ἀπομείνει ἀπείραγο. Γιὰ νὰ μὴν ἀποχωρισθῆ ὁμως τὴ καθημερινή της συνήθεια — ἴσως ἀπὸ δεισιδαιμονία — ἀνακάτεψε μὲ μιὰ παιδιάτικη ἀφέλεια τὸ κρεββάτι γιὰ νὰ ξανάχη τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ συγυρίσῃ. Μέσ' στ' ἀνακάτωμα ὁμως ἔπεσε τὸ γράμμα χάμου καὶ τὴν ἔκαμε νὰ τὸ προσέξῃ.

„Γιὰ μένα;“ ἐφώναξε ἡ Ἀγνή μὲ μιὰ παράξενη ἔκπληξη.

Ἐσκυψε καὶ τὸ σήκωσε. Ἀπέξω ἦταν γραμμένο τ' ὄνομά της: „Δεσποινίδα Ἀγνή Χρησιτίδη.“ Τ' ἄνοιξε μ' ἓνα νευρικό δισταγμὸ καί:

„Θεέ μου!“ ἦσαν οἱ μόνες λέξεις ποῦ βγήκαν ἀπ' τὸ στόμα της καὶ μιὰ μεγάλη, ἀπέραντη σιωπὴ ἐπακολούθησε.

II

Μιὰ σκοτεινὴ ἱστορία ξετυλίγεται στὰ μάτια μας. Εἶνε ἡ ἱστορία ἑνὸς σπιτιοῦ ποῦ πῆγε χαμένο. Ἀρχισα μὲ τὴ τελευταία σκηνὴ τῆς καταστροφῆς. Ὅ, τι προηγήθηκε θέλω μὲ λίγα λόγια νὰ τὸ εἰπῶ. Ἴσως χρησιμεύσῃ γιὰ τὴ δικαίωση μιᾶς συφορᾶς.

Ἀνδρέας Χρησιτίδης ἦταν ὁ πατέρας τῆς Ἀγνῆς. Ἡ ζωὴ του εἶχε ἀρχίσει ἀνάμεσα σὲ πίκρες καὶ δυσκολίες. Τριάντα χρονῶν τὸν βροῖσκουμε στὸ πλάϊ τοῦ Ἀλέξη καὶ τῆς Ἀγνῆς. Ἦσαν τὰ δυὸ παιδιὰ ποῦ τὸν ἔκάμαν ν' ἀγαπήσῃ τὴ ζωὴ. Πῶς βρέθηκαν κοντά του καὶ ποῦθε ἀντλήσανε τὴν ὑπαρξὴ τους κανένας δὲν τὸ ξέρει. Πολλὰ εἶχαν εἰπωθῆ. Ὁ Ἀνδρέας ὁμως ποτέ του δὲν ἐμίλησε γιὰ τὸ μυστικό του ἦταν μεγάλο. Ἦξερε νὰ θυσιάσῃ γιὰ τὰ παιδιὰ του κι' αὐτὸ ἔκαμε ὅλους νὰ σωπάσουν. Τοὺς ἀπεστόμωσε ἡ ἀρετὴ του.

Ὁ Ἀνδρέας ἦταν ταμίας σὲ μιὰ τράπεζα καὶ κέρδιζε ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα γιὰ μιὰ ζωὴ ἀπλὴ καὶ μετρημένη.

Δεκαπέντε χρόνια εἶχαν περάσει κι' ὁ Ἀλέξης ποῦ ἦταν ἕξη χρόνια πρὸ μεγάλος ἀπὸ τὴν Ἀγνή ἄρχισε νὰ πρωτοβγαίνει στὴ ζωὴ. Εἶνε μιὰ στιγμή περιέργη κ' εἶνε μονάχα μιὰ στιγμή ποῦ, δίχως νὰ μπορούμε χρονικὰ νὰ τὴ καθορίσουμε, φέρνει ἀσυνείδητα στὴ πιστοποίηση ἑνὸς γεγονότος ποῦ ὁ ἀντίχτυπος τοῦ ξυπνάει μέσ' στὸν καθένα μας τὰ λόγια: „ἀπὸ σήμερον δὲν εἶμαι πιά παιδί.“ Κι' ὁμως, σὰν γίνῃ „ἔχτες“ αὐτὸ τὸ „σήμερον“, κανένας μας δὲ ξέρει πιά νὰ εἰπῇ πότε ἦταν „σήμερον“!

Μὰ ὁ Ἀλέξης ἦταν ἀδύνατος κ' ἡ ζωὴ βροῖκε τὸ θυμὸν της στὸ πρόσωπό του. Γιατὶ ὁ Ἀλέξης δὲν ἤξερε τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν εὐρέθηκε κανεὶς ποῦ θὰ μπορούσε νὰ τὸν σώσῃ. Ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα δὲν ἀρκεῖ γιὰ μιὰ τέτοια ἀποσιολή.

Τρία χρόνια πέρασαν καὶ κάθε μέρα ποῦ ἔφτανε στὸ πέρασμά της γεννοῦσε στὸ πατέρα του καινούργιες στενοχώριες κι' ὄλο πρὸ πολλὰς φροντίδες. Μὰ κάθε του προσπάθεια πήγαινε χαμένη. Ἡ ἀπογοήτευσις εἶχε ἀρχίσει πτόωρα νὰ τὸν γερνάη κ' ἦταν μονάχα ἀπ' τὴν ἀγάπη κι' ἀφοσίωσιν τῆς Ἀγνῆς ποῦ ἀκόμα κάπως ἐκρατιώταν. Ἡ Ἀγνή ὁμως ἐλάτρευε καὶ τὸν Ἀλέξη — καὶ τὶς στιγμὰς ἀκόμα ποῦ ἦταν τόσο φανερὴ ἢ ἀποξένωσις τοῦ ἤξερε νὰ τὸν δικαιολογῇ.

„Μὴ κλαῖς, πατέρα“, ἔλεγε πάντοτε, „ἐγὼ εἶμαι ἀνάμεσά σας.“

Στὸ τέλος βρέθηκε ὁ Ἀλέξης δεμένος σὲ μιὰ γυναῖκα ποῦ ἀγαποῦσε. Μὰ ἡ ἀγάπη τοῦ ἦταν τέτοια ποῦ δὲν μπορούσε νὰ τοῦ φέρῃ καλὸ. Ἀφοῦ κατάφερε μὲ κάθε τρόπο

νά σπαταλήση όλα ὅσα ὁ πατέρας του μὲ τόσων χρόνων κόπους εἶχε βάλει κατὰ μέρος — ἡ Ἄγνη δὲν τοῦ ἀρνήθηκε ποτὲ τὴ συνδρομὴ της — βρέθηκε πιά στὸ τέλος ἀναγκασμένος, ὅταν ὅλα εἶχαν σωθῆ, νὰ παίζη γιὰ νὰ κερδίζη μὲ τὴν εὐνοια τῆς Τύχης ὅσα τοῦ ἦσαν ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀνταποκρίνεται σὶς ἀπαιτήσεις ποῦ τοῦ ὑπαγόρευε ἡ ἀσχέσις του μὲ τὴ γυναίκα ποῦ ἐνόμιζε πῶς ἀγαποῦσε. Ἡ τύχη ὁμως δὲν τραβάει ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες κ' ἐπιθυμίες μας. Ἐνα βράδυ — εἶνε τὸ βράδυ ποῦ ὅλοι τους περῶνε ὅσοι κρεμᾶνε ἀπ' τὸ παιχνίδι τὴ ζωὴ τους — τέλειωσε μὲ τὴ καταστροφή. Μιὰ μαύρη σκέψις πέρασε ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Ἡ νύχτα ἀρκοῦσε γιὰ τὴ πραγματοποίησή της. Τὴν ἄλλη μέρα εἶχε ἀναστατώσει τὴ πρωτεύουσα ἡ εἶδησις μιᾶς μεγάλης κλοπῆς. Ὁ ἔνοχος εἶχε πιστοποιηθῆ γιὰτὶ ὅλα πιά μιλοῦσαν ἐναντίον του, πρὸ πάντων ἡ ιδιότης τοῦ πατέρα του στὴ Τράπεζα ποῦ ἔλαβε χώραν ἡ κλοπή. Τὴν ἀκαρπη ἔρευνα στὸ σπίτι τοῦ Χρησιδῆ ἐπακολούθησε ἡ παῦσις του. Ἡ δυστυχία ἦταν πιά ἀναπότρεπτη.

Ὁ Ἀλέξης εἶχε καταφύγει στὸ σπίτι τῆς φίλης του. Ἐκεῖνη, φαίνεται, θ' ἀρνήθηκε νὰ τὸν δεχθῆ κι' αὐτός, μέσ' στὴ παραφροσύνῃ του, τὴν ἔπνιξε. Κ' ἔτσι τὸν βρήκανε, σχεδὸν τρελλό, νὰ κάθεται κοντὰ της καὶ νὰ φυλάη τὸ πτώμα της. Ὁ δρόμος πρὸς τὴ φυλακὴ περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Ὁ, τι ἐπακολούθησε, τὸ ξέρουμε ἤδη.

III

Ἄς ξανάρθουμε στὸ φτωχικὸ δωμάτιο ποῦ μιὰ λάμπα μισοσβυσμένη πάλευε ἀκόμα νὰ ἰσχυρισθῆ τὴ λάμψη της ἐνῶ ἡ μέρα εἶχε πιά ἐπιβληθῆ.

Καὶ ξαναδιάβαζε ἡ Ἄγνη τὸ γράμμα ποῦ ἔφερε τὴ διεύθυνσή της:

„Ἄγνη μου! Θέλεις νὰρθῆς κοντά μου; . . . ὦ! ναί, Ἄγνη μου, σ' ἀγαπάω κι' ἄς μὴν ὄνειρευτήκες ποτέ σου τὴν ἀγάπη μου.“

„Εἶσαι δυστυχισμένο, παιδί μου! Φαντάστηκες ποτὲ πῶς κάποιος ἄλλος θάῃταν πιδὸ δυστυχισμένος ἀπὸ σένα; Σὲ τρόμαξε ποτέ σου σι' ὄνειρο μιὰ πιδὸ μεγάλη δυστυχία ἀπ' τὴ δική σου; — Στὴ ζωὴ, παιδί μου, μὴ φαντασθοῦμε ποτὲ πῶς εἴμαστε οἱ μόνοι. Κάποιος δεύτερος βρῖσκεται πάντοτε σιτὸ πλάϊ μας. Γι' αὐτὸν ἀκόμα ποῦ τελείως ἀποξενώθηκε, „δεύτερος“ εἶνε ὁ Θεός. Πίστεψε σιτὴ δύναμή Του γιὰτὶ ὁ Θεός εἶνε ὁ Θεός μας.“

„Σὲ περιμένω, Ἄγνη μου! Χρόνια τώρα σὲ περιμένα — Ἔλα κοντά μου — Σήμερα ἀκόμα πρέπει νὰρθῆς. Ξέρεις ποιά εἶμαι;“

Τὸ γράμμα ἦταν ὑπογραμμένο μὲ τ' ὄνομα: „Βιργινία.“

Πιδὸ κάτω ἦταν σημειωμένη μιὰ διεύθυνσις. Ποῦ τᾶχα νὰ ὠδηγοῦσε;

Τὸ γράμμα ξαναπέρασε πολλὰς φορὰς ἀπὸ τὰ μάτια της. Δὲν ἤξερε τι νὰ σκεφθῆ. Κάθε ἐξήγησις ποῦ προσπαθοῦσε νὰ τοῦ δόσῃ τὴν ἐφόβιζε. Σιτὸ τέλος τᾶφισε ἀπελπισμένη ἀπάνου σιτὸ τραπέζι. Γιὰτὶ τᾶχα νὰ τὸ ἐξηγήσῃ; Δὲν εἶνε τόσα σιτὸ κόσμος ποῦ ὑπάρχουν μόνο γιὰ νὰ μένουν ἀνεξήγητα; Καὶ σι' ἀνεξήγητό τούς κρύβεται ἡ πιδὸ μεγάλη τους ὠφέλεια.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις, κι' ἄλλες ἀκόμα, πέρασαν ἀπ' τὸ κεφάλι της. Κ' ἦτανε μόλις δεκάξῃ χρόνων. Κακόμοιρο παιδί!

Στὴ ζωὴ μας εἶνε στιγμὲς ποῦ παρατᾶμε, ποῦ ξεχνᾶμε τὸν ἑαυτό μας γιὰ ν' ἀφίσουμε στὴ Μοίρα μας: ἕνα στάδιο πιὸ ἐλεύθερο, ἕνα δρόμο πιὸ ἀνοιχτό. Εἶνε οἱ στιγμὲς ποῦ ἀκολουθᾶμε πιά τυφλὰ τὸ „κάτι“ ἐκεῖνο ποῦ γιὰ ξένο φανταζόμαστε, γιὰ κάποια δύναμη ἀνεξάρτητη ἀπὸ μᾶς, πολλὲς φορὲς ἐχθρική. Καὶ λέμε ὅτι τραβᾶμε ὅπου μᾶς δίχνει ὁ ἄνεμος.

Τὴν ἀφάνταστη ἀφέλεια! Ποιὸς ἄνεμος εἶνε πιὸ εὐνοϊκός, ποιὸς εἶνε πιὸ δικός μας ἀπ' τὸν ἄνεμο ποῦ δὲν διευθύνεται ἀπὸ τὴ συνειδητὴ μας θέληση; Ἡ ἀπονάρκωσις μας μέσ' στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀόριστου αὐτοῦ ἀνέμου, μὲ τὸ μελωδικὸ ῥυθμὸ του καὶ τ' ἀπόμακρο νανούρισμά του, δὲν εἶνε ἄλλο τίποτε ἀπ' τὸ βύθισμά μας μέσ' στὸν ἀληθινὸ ἑαυτό μας. Κ' ἔτσι βρίσκουμε τὴν ἀπέραντη πηγὴ ποῦ ὑπάρχει μέσα μας. Εἶνε ὁ Θεὸς ποῦ κρύβεται στοῦ καθενὸς τὰ στήθια.

Στὸ τέτοιο γνωρισμὸ δὲν ἔφτασε ἡ Ἄγνη. Στὸ τέτοιο γνωρισμὸ δὲ φτάνουν παρὰ μόνο λίγοι ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Μοναδικοί. Ἡ Ἄγνη ἦτανε παιδί κ' ἐμπρὸς στὴν ἀνεπάρκεια τῆς θελήσεώς της, σκέφθηκε πιά νὰ παρατήση καθετὶ ποῦ ὑπάρχει μέσα μας συνειδητό, νὰ μὴ θελήση τίποτα, νὰ μὴ ζητήση τίποτα καὶ νὰ ἐγκαταλειφθῆ στὴ Μοίρα της. Μιὰ τέτοια ἀπόφασις ἔρχεται πάντοτε ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀπελπισία. Ἴσως εἶνε ἡ πιὸ γνωστικὴ στὴ ζωὴ μας, κί' ἄς μὴ ξέρουμε τὴ σημασία της, κί' ἄς μὴν ἔχουμε τὸ ὑπεύθυνό της. Ριχνόμαστε στὸ ἄγνωστο — ὄχι γιὰτι ἔχουμε πεποίθησις στὴν ὑπερκόσμια συνείδηση ποῦ τὸ διευθύνει. Ριχνόμαστε στὸ ἄγνωστο — ὄχι γιὰ νὰ μεταρσιωθοῦμε, χάνοντας κάθε μας συνειδητὴ προσωπικότητα, μέσ' στὸ μεγάλο σύνολο τοῦ κοσμικοῦ ῥυθμοῦ. Ριχνόμαστε στὸ

ἄγνωστο — ὄχι γιὰ ν' ἀπομείνουμε ἀνώνυμοι, ποῦ εἶνε μιὰ μεγάλη φιλοδοξία ποῦ ἀνταποκρίνεται στὴ θεϊκὴ μας καταγωγή. "Ὁχι! "Ὅταν ἡ ἀπελπισία μῆς φέρῃ ὡς μόνη λύση πιά τὴν ἀβουλία, παίρνουμε ὡς μόνη ἀπόφαση νὰ ριχτοῦμε στὸ ἄγνωστο μόνο καὶ μόνο γιὰ χατῆρι τοῦ ἀγνώστου, μόνο καὶ μόνο ἀπὸ ἓνα παρὰδοξο πειρασμό.

"Ἔτσι συνέβη καὶ μὲ τὴν Ἄγνη. Ξαναπῆρε τὸ γράμμα στὸ χέρια της. Μὰ τώρα πιά δὲ ξαναδιάβασε τὸ κείμενό του ὀλόκληρο. Τὰ μάτια της στραφήκανε στὴ τελευταία γραμμὴ ποῦ ἦταν σημειωμένη ἢ διεύθυνσις. Ἦταν ἡ διεύθυνσις ἐνὸς σπιτιοῦ ποῦ δὲν ἤξερε. Ἦταν ἡ διεύθυνσις ποῦ ἐπρόκειτο ν' ἀκολουθήσῃ ἡ νέα της ζωὴ. Δὲν ἤθελε νὰ φέρῃ ἀντίσταση στὸ πεπωμένο της. Κεῖθε ὠδηγοῦσε ὁ καινούργιος δρόμος. Ἐπὶ τέλους γιατί ὄχι ἐκεῖθε;

IV

Εἶχε βραδυάσει καὶ ἡ Ἄγνη βρισκόταν ἀκόμα στὸ δωμάτιό της. Ψιλὴ βροχὴ χτυποῦσε σιὰ τζάμια. Ἄργα μὲ μιὰ μυστικοπάθεια ῥυθμικὴ. Ἡ Ἄγνη φαινόταν κάπως ἀνήσυχη. Δὲν τῆς ἀπόμενε παρὰ ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἀποφάσεώς της. Γιατὶ εἶχε σ' ἀλήθεια ἀποφασίσει. Κι' ὁμως . . . καὶ περιμένε ἀκόμα.

Σὲ λίγο ἔτριξε ἡ σπασμένη πόρτα. Ἐνας ἄνθρωπος κουρελιασμένος, βρωμερὸς ἐγλύστρησε μὲ δισταγμὸ μὲς' στὸ δωμάτιο.

„Πέτρο!“, εἶπε ἡ Ἄγνη μὲ ἀδύνατη καὶ κουρασμένη φωνή.

Ἐκεῖνος στάθηκε σὲ μιὰ γωνιά καὶ δὲν ἐμίλησε.

„Βρέχει ἔξω, Πέτρο;“

„Εἶνε ἡ βροχὴ τοῦ Θεοῦ!“ μούγγρισε ὁ Πέτρος κ' ἐτίναξε μηχανικὰ τὸ ἓνα του μανίκι.

„Τὶ λὲς, Πέτρο“, ἐξακολούθησε ἡ Ἄγνη, „πὲς μου, ἐσὺ δὰ ξέρεις . . . Θὰ ξημερώσῃ μὲ βροχὴ;“ . . .

„Γιατὶ ρωτᾶς, παιδί μου;“

„Μὴ γελάσῃς, Πέτρο, . . . ἔχω ἓνα τέτοιο προαίσθημα.“

„Στὴ ζωὴ μου εἶχα ὡς τώρα προαισθήματα πολλὰ“, πρόσθεσε ὁ Πέτρος, „μὰ κανένα δὲν μοῦ βγῆκε ἀληθινὸ!“

„Δὲν θᾶψαν προαισθήματα . . . ὄχι . . . σ' ὀρκίζομαι . . . θᾶψαν μονάχα σχέδια καὶ πόθοι . . . πιστεψέ με . . . εἶνε τόσο δύσκολο νὰ τὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς.“

Ἐνα πικρὸ χαμόγελο πέρασε ἀπ' τὰ χεῖλη τοῦ Πέτρου.

„Βόηθησέ με, Ἄγνη, νὰ νοιώσω κ' ἓνα ἀληθινὸ προαίσθημα.“

„Παράξενα ποῦ μοῦ μιλάς ἀπόψε, Πέτρο . . .“

„Εἶνε ἡ βροχὴ“, πρόσθεσε ἐκεῖνος κ' ἡ φωνὴ του ἔτρεμε, „εἶνε ἡ βροχὴ κ' ἴσως . . . ποιὸς ξέρει . . . θὰ ξημερώσῃ ἴσως μὲ βροχὴ!“

Σιωπὴ μεγάλη ἐπακολούθησε. Πόσο χαρακτηριστικὰ χτυποῦσαν οἱ σταγόνες τῆς βροχῆς στὰ τζάμια ἀπάνου. Καὶ τὸ σκοτάδι ἔπεφτε πάντα πιὸ βαρὺ.

Ἄξαφνα:

„Πέτρο! Πέτρο!“ ἐφώναξε ἡ Ἄγνη σᾶ νὰ ζητοῦσε κᾶτι νὰ καταπνίξῃ.

Ἐκεῖνος ἔτρεμε.

„Πέτρο!“, ἐξακολούθησε ἡ Ἄγνη, „πὲς μου: γιατί φοβᾶμαι; . . . γιατί τρέμω ἀπόψε ἀπ' τὸ σκοτάδι;“

Ὁ Πέτρος δὲν ἀπάντησε κ' ἐκάθισε ἔς ἓνα σκαμνὶ. Τὰ μάτια του δμῶς πέφτουν ἄξαφνα στὸ γράμμα ἀπάνου στὸ τραπέζι.

„Τὸ ξέρεις;“ ῥώτησε ἡ Ἄγνη μὲ μιὰ φωνὴ τρεμου-
λιαστή.

„Ναί, παιδί μου, ἐγὼ σοῦ τῶφερα.“

„Μὴ μοῦ μιλήσης γι' αὐτὸ“, πρόσθεσε ἡ Ἄγνη κ' ἔκ-
ρουψε τὸ πρόσωπό της μέσ' στὰ δάχτυλα.

„Ξέχασέ το!“ τῆς λέει ὁ Πέτρος μὲ μιὰ ἀπότομη
ἀποφασιστικότητα.

„Ξέχασέ το! Ξέχασέ το, Ἄγνη!“, καὶ κατεβάζοντας τὸ
κεφάλι του προχώρησε λιγάκι πιὸ δειλὰ: „Ἀφισέ με νὰ
σοῦ τὸ εἰπῶ! Λυπήσου με ὅπως κ' ἐγὼ σὲ λυπᾶμαι . . . πές
μου . . . θέλεις; . . . ἔρημη εἶσαι στὸ κόσμο . . . Θέλεις νὰ
γίγης δική μου;“

Ἡ Ἄγνη τὸν κύτταξε τρομαγμένη. Τὰ μάτια του ἦσαν
ἀναμμένα. Ἄρχισε νὰ τὸν φοβᾶται, μὰ πιὸ πολὺ τὸν ἔλυ-
πώταν. Ἀφοῦ ἐξεβίασε ἓνα χαμόγελο τοῦ λέει μὲ μιὰ φωνὴ
γλυκειὰ καὶ μαλακή:

„Πήγαινε, Πέτρο, κοιμήσου! Σὲ στράβωσε ἡ συφορὰ
μου!“ κ' ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε τοῦ χάϊδεψε τὰ μαλλιά.

Ἐκεῖνος τὴν ἐκύτταξε κ' ἀπὸ τὰ μάτια του ἓνα δάκρυ
ἐκύλησε.

„Κ' ἐσὺ;“ τῆς λέει κ' ἦταν βραχνὴ ἢ φωνὴ του.

„Ἐγὼ, Πέτρο; . . . Τὶ σὲ μέλλει γιὰ μένα! Ἐγὼ θὰ
πάω . . . θὰ βρῶ τὸ δρόμο μου!“

Ἐκεῖνος ἐσηκώθηκε συντριμμένος.

„Ἐχε γειά!“ ἦσαν τὰ τελευταῖα του λόγια καὶ προχώ-
ρησε στὴν ἔξοδο.

„Σ' εὐχαριστῶ, Πέτρο“, ἐπρόσθεσε ἡ Ἄγνη κ' ἔμεινε
μὲ τὰ μάτια της καρφωμένα στὴ σπασμένη πόρτα ποῦ
ἦταν ἀνοιχτή.

V

Ἡ βροχὴ εξακολουθοῦσε ἀργὰ καὶ ἑνθμικὰ. Πόσες φορές ἡ φύσις ἀντιγράφει τὴν ἐσωτερικὴν μας διάθεση. Ὑπάρχει κάτι ποῦ μᾶς ἐνώνει μαζί της. Καὶ λέμε μαζί της τὸ ἴδιο τραγοῦδι. Καὶ κλαῖμε μαζί της τὸν ἴδιο πόνο.

Ἡ Ἄγνη ἔριξε μιὰ τελευταία ματιὰ μέσ' στὸ δωμάτιο καὶ ἔπνιξε μέσα της ἕνα βαθὺ λυγμὸ. Βγῆκε ἀπ' τὴ πόρτα καὶ προχώρησε.

Ποῦ πήγαινε τάχα; . . .

Οἱ δρόμοι ποῦ περνοῦσε ἦσαν ἀδειανοὶ. Τὰ σπίτια γύρω της ἦσαν ὠχρὰ. Τὰ βήματά της χτυποῦσαν κουρασμένα κ' ἕνας μακρυνὸς ἀντίλαλος τὰ ξανάφερνε βαρειά σὰν σύμβολα τῆς συμφορᾶς ποῦ ἦταν ἀπάνου τους φορτωμένη.

„Ὡς πότε, Θεὲ μου, ὡς πότε;!“ ἦσαν τὰ λόγια ποῦ κάθε τόσο βγαίναν ἀπ' τὰ χεῖλη της.

Κι' ὁ δρόμος γινόταν πάντοτε πιὸ μακρυνὸς! . . .

B. Κεφάλαιο.

I

Τὸ δωμάτιο ποῦ τὸν εἶχαν κλείσει ἦταν πυκνὰ κατοικημένο. Ὁ Ἀνδρέας ὁμως στριμωγμένος σὲ μιὰ γωνία δὲν ἔβλεπε κανένα, δὲν μιλοῦσε μὲ κανένα. Δὲν ἔξερε διόλου ποῦ βρισκότανε. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἦσαν ἔμπρὸς του πάλευαν ὅλοι μὲ τὸ σκοτάδι ποῦ τοὺς ἔπνιγε. Ἄλλοι μὲ τὸ